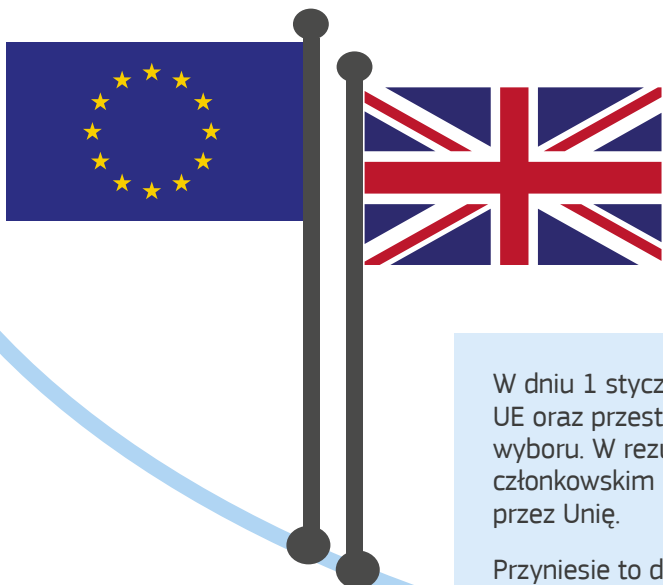

Komisja
Europejska

Umowa o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem

Nowa relacja,
wielkie zmiany

W dniu 1 stycznia 2021 r. Zjednoczone Królestwo opuści jednolity rynek i unię celną UE oraz przestanie stosować wszystkie unijne polityki. Państwo to dokonało takiego wyboru. W rezultacie straci wszystkie prawa i korzyści przysługujące państwom członkowskim UE i nie będzie już objęte umowami międzynarodowymi zawartymi przez Unię.

Przyniesie to daleko idące zmiany, które wpłyną na obywateli, przedsiębiorstwa, organy administracji publicznej i interesariuszy zarówno w UE, jak i w Zjednoczonym Królestwie.

Aby ograniczyć zakłócenia do minimum, UE i Zjednoczone Królestwo spędziły ostatni rok na negocjowaniu warunków nowej „Umowy o handlu i współpracy”, która ma regulować ich przyszłe relacje, gdy Zjednoczone Królestwo stanie się państwem trzecim.

Dnia 24 grudnia 2020 r. negocjatorzy stron osiągnęli porozumienie co do zasady. Obydwe strony przystąpią teraz, zgodnie z przepisami i procedurami każdej z nich, do podpisania i ratyfikowania Umowy, tak aby obowiązywała ona warunkowo od 1 stycznia 2021 r.

Co zmieni się 1 stycznia 2021 r.?

Nawet istnienie nowej Umowy o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem nie zmienia faktu, że 1 stycznia 2021 r. przyniesie olbrzymie zmiany. Tego dnia Zjednoczone Królestwo opuści jednolity rynek i unię celną UE, zrezygnuje ze stosowania polityki UE we wszystkich dziedzinach, a także przestanie być objęte umowami międzynarodowymi zawartymi przez Unię. Będzie to oznaczać koniec swobodnego przepływu osób, towarów, usług i kapitału między Zjednoczonym Królestwem a UE.

UE i Zjednoczone Królestwo będą tworzyć **dwa odrębne rynki**; dwie odrębne przestrzenie regulacyjne i prawne. Spo-

woduje to przywrócenie w obydwu kierunkach nieistniejących od dekad barier w handlu towarami i usługami, w transgranicznej mobilności oraz wymianie, co wpłynie na organy administracji publicznej, przedsiębiorstwa, obywateli i interesariuszy na obydwu terytoriach.

Aby pomóc im w przygotowaniu się do tych **nieuniknionych zmian**, Komisja opublikowała obszerne wytyczne w komunikacie dotyczącym przygotowania, przyjętym w dniu 9 lipca 2020 r., któremu towarzyszy około 90 zawiadomień sektorowych dostępnych [tutaj](#).

Przykłady nieuniknionych zmian, które nastąpią w dniu 1 stycznia 2021 r.:

- **Koniec swobodnego przepływu osób:** Obywatele Zjednoczonego Królestwa nie będą już mogli pracować, studiować, prowadzić działalności gospodarczej ani mieszkać w UE. Będą oni musieli uzyskać wize na pobyt długoterminowy w UE. Obowiązywać będą kontrole graniczne, w paszportach będą stawiane stemple, a unijne paszporty dla zwierząt domowych będące w posiadaniu mieszkańców Zjednoczonego Królestwa stracą ważność.
- **Koniec swobodnego przepływu towarów:** Wszystkie towary eksportowane ze Zjednoczonego Królestwa do UE będą podlegać kontrolom celnym i inspekcjom. W przypadku dostaw rolno-spożywczych ze Zjednoczonego Królestwa konieczne będzie przedstawienie świadectw weterynaryjnych i fitosanitarnych. Dostawy te będą podlegać również kontrolom sanitarnym i fitosanitarnym w punktach kontroli granicznej państw członkowskich. Dla przedsiębiorstw ze Zjednoczonego Królestwa będzie to oznaczało koszty finansowe i czasowe.
- **Koniec swobodnego przepływu usług:** Usługodawcy ze Zjednoczonego Królestwa nie będą mogli już korzystać z zasady kraju pochodzenia. Jeżeli będą chcieli kontynuować działalność na dotychczasowych zasadach, będą musieli przestrzegać (niejednolitych) przepisów poszczególnych państw członkowskich albo przenieść działalność do UE. Nie będzie już wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych. Przedsiębiorstwa świadczące usługi finansowe w Zjednoczonym Królestwie stracą paszporty dla usług finansowych.

Nowa Umowa o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem: co uzgodniono?

W dniu 24 grudnia 2020 r. negocjatorzy UE i Zjednoczonego Królestwa osiągnęli „**porozumienie co do zasady**” w sprawie tekstu nowej „**Umowy o handlu i współpracy**” regulującej stosunki po wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej. Obydwe strony muszą teraz przystąpić, zgodnie ze swoimi przepisami i procedurami, do podpisania i ratyfikowania Umowy, tak aby obowiązywała ona warunkowo od 1 stycznia 2021 r.

Chociaż **nowa Umowa o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem nie będzie zapewniać takiego poziomu współpracy jak w czasie członkostwa Zjednoczonego Królestwa w UE, wykracza** ona znacznie **poza zakres tradycyjnej umowy o wolnym handlu** i zapewnia solidną podstawę dla utrzymania długotrwałej przyjaźni i dalszej współpracy.

Składają się na nią:

1. bezprecedensowa **umowa o wolnym handlu**,
2. ambitna **współpraca w kwestiach gospodarczych, społecznych, środowiskowych i związanych z rybołówstwem**,
3. bliskie partnerstwo na rzecz **bezpieczeństwa obywateli**,
4. nadrzędne ramy **zarządzania**.

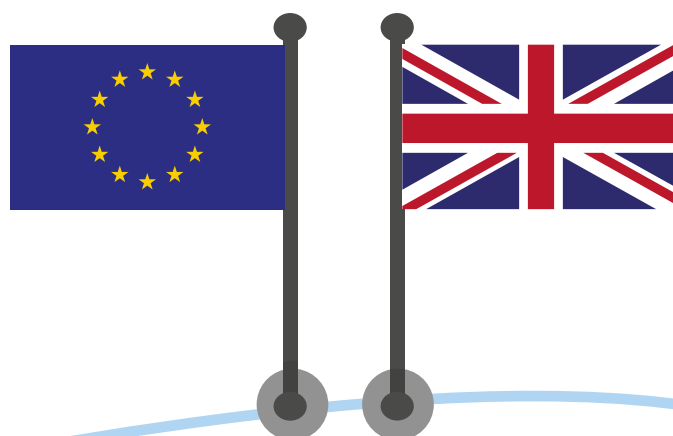
Umowa odzwierciedla fakt, że Zjednoczone Królestwo opuszcza unijny ekosystem wspólnych przepisów oraz mechanizmów nadzoru i egzekwowania, w związku z czym nie może dłużej

czepać korzyści płynących z członkostwa w Unii i uczestnictwa w jednolitym rynku.

Przewidziano w niej **prawa i obowiązki** każdej ze stron przy jednoczesnym pełnym poszanowaniu ich **autonomii w zakresie regulacji i podejmowania decyzji**.

Na życzenie Zjednoczonego Królestwa Umowa nie obejmuje współpracy w zakresie **polityki zagranicznej, bezpieczeństwa zewnętrznego ani obrony**, mimo iż taką współpracę przewidziano pierwotnie w deklaracji politycznej.

Ponadto Umowa nie obejmuje żadnych decyzji dotyczących równoważności usług finansowych. Jej zakres nie obejmuje również ewentualnych decyzji stwierdzających odpowiedni stopień ochrony w ramach systemu ochrony danych Zjednoczonego Królestwa ani oceny systemu sanitarnego i fitosanitarnego do celów zakwalifikowania Zjednoczonego Królestwa jako państwa trzeciego uprawnionego do wywozu produktów spożywczych do UE. Wymienione kwestie pozostaną zależne od **jednostronnych decyzji UE** i nie podlegają negocjacom.

Jedno porozumienie, 4 główne filary współpracy

Nowa Umowa o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem VK

Handel, gospodarka, sprawy socjalne, środowisko i rybołówstwo

Wolny, sprawiedliwy i zrównoważony handel

- ▶ Handel towarami, w tym współpraca celna i regulacyjna
- ▶ Usługi i inwestycje
- ▶ Handel cyfrowy, własność intelektualna i zamówienia publiczne
- ▶ Zasady uczciwej konkurencji i zrównoważonego rozwoju

Łączność, zrównoważoność i wspólne możliwości

- ▶ Transport
- ▶ Energia
- ▶ Rybołówstwo i zasoby naturalne
- ▶ Koordynacja zabezpieczenia społecznego
- ▶ Programy unijne
- ▶ Współpraca tematyczna

Bezpieczeństwo obywateli

- ▶ Współpraca organów ścigania i wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych
- ▶ Ochrona praw podstawowych i danych osobowych
- ▶ Wymiana danych
- ▶ Przeciwdziałanie praniu pieniędzy

Potencjalne jednostronne środki UE

Negocjatom nie podlegają:

- ▶ decyzje stwierdzające odpowiedni stopień ochrony danych
- ▶ zakwalifikowanie Zjednoczonego Królestwa jako państwa trzeciego w wykazie środków sanitarnych i fitosanitarnych
- ▶ równoważność usług finansowych

Nowe ramy zarządzania między UE a Zjednoczonym Królestwem na rzecz trwałej współpracy

- ▶ Wspólne wartości i elementy zasadnicze
  - ▶ Rada Partnerstwa
- ▶ Rozstrzyganie sporów, mechanizmy egzekwowania i nakładania sankcji
- ▶ Przeglądy okresowe

Wolny, sprawiedliwy i zrównoważony handel

Zjednoczone Królestwo postanowiło opuścić jednolity rynek i unię celną. Z tego względu handel z UE nie będzie już przebiegał tak sprawnie jak dotychczas. Za sprawą Umowy między UE a Zjednoczonym Królestwem powstaje

jednak strefa wolnego handlu o niespotykanej dotąd skali, która przyniesie obu stronom znaczne korzyści w porównaniu z wymianą handlową na warunkach Światowej Organizacji Handlu.

Umowa ta jest najbardziej awangardowym przykładem nowoczesnej i zrównoważonej polityki handlowej. Obydwie strony zobowiązują się w niej do utrzymania **wspólnych, wysokich standardów** zapewniających poszanowanie standardów pracy i standardów społecznych, ochronę środowiska, przeciwdziałanie zmianie klimatu, w tym przez ustalenie opłat za emisję gazów cieplarnianych, i przejrzystość podatkową. Aby zapobiegać udzielaniu przez którąkolwiek ze stron dotacji, które byłyby nieuczciwe i zakłócały handel, zawarto w niej również szczegółowe zasady dotyczące **pomocy państwa**.

Wspomniane standardy i zasady są powiązane z **krajowymi mechanizmami egzekwowania prawa i rozstrzygania sporów** w celu zapewnienia, aby przedsiębiorstwa z UE i Zjednoczonego Królestwa konkurowały ze sobą **na równych warunkach**. Strony mają prawo stosować jednostronne środki w celu ochrony własnej gospodarki przed nieuczciwą konkurencją drugiej strony.

Umowa między UE a Zjednoczonym Królestwem idzie dalej niż umowy o wolnym handlu zawarte niedawno przez Unię z innymi państwami trzecimi, takimi jak Kanada czy Japonia, ponieważ przewiduje stosowanie **zerowych taryf celnych i zerowych kontyngentów** względem wszystkich towarów. Ma to szczególne znaczenie w przypadku towarów wrażliwych, takich jak produkty rolne i produkty rybołówstwa. Przykładowo, gdyby umowy nie zawarto, eksport (w obydwu kierunkach) niektórych produktów mięsnych lub przetworów mlecznych podlegałby, zgodnie ze stawkami WTO, taryfom na poziomie powyżej 40% lub 25% w przypadku konserw rybnych. Eksport samochodów byłby objęty taryfą celną wynoszącą 10%.

Aby skorzystać z tych wyjątkowych preferencji handlowych, przedsiębiorstwa muszą udowodnić, że ich produkty spełniają wszystkie niezbędne wymogi „**reguły pochodzenia**”. Gwarantuje to, że z preferencji handlowych przyznanych na mocy Umowy będą korzystały podmioty gospodarcze z UE i Zjednoczonego Królestwa, a nie z państw trzecich, co służy zapobieganiu obchodzenia przepisów. Aby ułatwić przestrzeganie zasad i ograniczyć biurokrację, w Umowie zezwolono przedsiębiorcom na samodzielne sporządzanie oświadczeń o pochodzeniu towarów oraz dopuszczono „pełną kumulację” (co oznacza, że przedsiębiorcy mogą uwzględniać nie tylko wykorzystane materiały pochodzące z danego terytorium, ale również materiały przetworzone w Zjednoczonym Królestwie lub w UE).

W Umowie przewidziano uproszczenie **procedur celnych** zgodnie z ustaleniami Stron, np. w zakresie wzajemnego uznawania programów dla zaufanych przedsiębiorców („upoważnionych przedsiębiorców”). Ponieważ jednak Zjednoczone Królestwo postanowiło opuścić unię celną, wszystkie towary objęte wymianą handlową będą poddawane kontroli celnej. Strony zgodziły się również na współpracę przy odzyskiwaniu należności celnych oraz zwalczaniu oszustw związanych z VAT i innymi podatkami pośrednimi.

Umowa pozwoli zapobiec zbędnym **barierom technicznym w handlu**, np. dzięki temu, iż przewidziano w niej oświadczenia własne o zgodności regulacyjnej w przypadku produktów niskiego ryzyka oraz ułatwienia dla innych produktów specyficznych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, takich jak produkty motoryzacyjne, winiarskie, ekologiczne, lecznicze i chemikalia. Wszystkie towary przywożone do UE ze Zjednoczonego Królestwa będą musiały jednak spełniać wysokie normy regulacyjne obowiązujące w UE, dotyczące m.in. bezpieczeństwa żywności (np. normy sanitarne i fitosanitarne) oraz bezpieczeństwa produktów.

W kwestii **handlu usługami** UE i Zjednoczone Królestwo uzgodniły poziom otwartości, który wykracza poza postanowienia Układu ogólnego WTO w sprawie handlu usługami (GATS), ale odzwierciedla fakt, że Zjednoczone Królestwo nie będzie już korzystało ze swobody świadczenia usług w całej UE.

Dokonano ustaleń służących ułatwieniu **krótkich podróży służbowych oraz tymczasowych delegacji pracowników o wysokich kwalifikacjach**. Unijni usługodawcy pragnący oferować usługi w Zjednoczonym Królestwie nie będą traktowani w sposób mniej korzystny niż przedsiębiorcy ze Zjednoczonego Królestwa w dziedzinach objętych Umową, o ile przestrzegają przepisów obowiązujących w tym państwie.

Podobnie usługodawcy ze Zjednoczonego Królestwa działający w UE będą musieli przestrzegać przepisów danego przyjmującego państwa członkowskiego i nie będą mogli korzystać już z zasady kraju pochodzenia, **wzajemnego uznawania** (np. kwalifikacji zawodowych) ani praw **paszportowych** dotyczących usług finansowych. Usługodawcy i inwestorzy ze Zjednoczonego Królestwa mogą również podjąć działalność gospodarczą w UE w celu oferowania usług na jednolitym rynku.

Zgodnie ze standardową praktyką z zakresu porozumienia w sprawie usług wyłączone są niektóre sektory, tj.: usługi publiczne, usługi świadczone w interesie ogólnym, niektóre usługi transportowe oraz usługi **audiowizualne** ze względu na dążenie do zachowania różnorodności kulturowej.

Łączność, rybołówstwo, zrównoważony rozwój i wspólne możliwości

Umowa między UE a Zjednoczonym Królestwem przewiduje również szeroko zakrojoną współpracę gospodarczą, społeczną i środowiskową w dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. Współpraca ta w żaden sposób nie powiela korzyści płynących z człon-

kostwa w UE, ale służy odbudowaniu powiązań, które zostałyby zerwane za sprawą wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE ze względu na brak alternatywnych międzynarodowych rozwiązań awaryjnych.

Transport jest niezbędny, aby zapewnić korzyści gospodarcze w stosunkach między UE a Zjednoczonym Królestwem. Każdego roku między UE a Zjednoczonym Królestwem przewożonych jest około 210 milionów pasażerów i 230 milionów ton ładunków. Umowa między UE a Zjednoczonym Królestwem zapewni utrzymanie łączności powietrznej, drogowej i morskiej w celu wsparcia tego przepływu osób i towarów. Co ważne, Umowa obejmuje postanowienia służące zapewnieniu **równych warunków działania** dla przedsiębiorców z UE i Zjednoczonego Królestwa, co ma zagwarantować wysoki poziom bezpieczeństwa transportu, praw pracowników i pasażerów oraz ochrony środowiska.

Jeżeli chodzi o **lotnictwo**, przedsiębiorstwa lotnicze ze Zjednoczonego Królestwa nie będą już uznawane za przewoźników unijnych i stracą dotychczasowe prawa przewozowe w UE. Przewoźnicy z UE i ze Zjednoczonego Królestwa będą mogli wykonywać nieograniczone przewozy pasażerów i ładunku między punktami usytuowanymi w UE a punktami w Zjednoczonym Królestwie („trzecia i czwarta wolność lotnicza”). Międzyładowania („piąta wolność lotnicza”) będą możliwe na potrzeby przewozu ładunku do państwa trzeciego lub z państwa trzeciego (np. na trasie Paryż–Londyn–Nowy Jork), o ile państwa członkowskie uzgodnią to ze Zjednoczonym Królestwem dwustronnie i na zasadzie wzajemności. Umowa zapewni również współpracę w zakresie bezpieczeństwa, ochrony i zarządzania ruchem lotniczym.

Jeżeli chodzi o **transport drogowy**, przewoźnicy z UE i Zjednoczonego Królestwa będą mogli dokonywać przewozu ładunków do dowolnego miejsca na terytorium drugiej strony i z dowolnego miejsca na terytorium drugiej strony, o ile spełniają uzgodnione wysokie normy w zakresie bezpieczeństwa i warunków pracy. Będą oni mogli wykonać również dwie dodatkowe operacje przewozowe na terytorium drugiej strony (w tym maksymalnie jedną operację kabotażową dla przewoźników ze Zjednoczonego Królestwa), co ograniczy ryzyko konieczności powrotu bez ładunku. W Umowie przewidziano również pełne prawa do tranzytu (np. prawo przewoźników irlandzkich do przekraczania terytorium Zjednoczonego Królestwa w celu dotarcia do innych państw UE).

Z biegiem lat rynki **energii** UE i Zjednoczonego Królestwa stały się ściśle powiązane dzięki wybudowanym między nimi połączeniom wzajemnym (kablom elektroenergetycznym i gazociągom). Chociaż Zjednoczone Królestwo nie będzie już korzystało z praw wynikających z jednolitego rynku, Umowa między UE a Zjednoczonym Królestwem ułatwi utrzymanie przepływów energii niezbędnych do funkcjonowania obydwu gospodarek poprzez nowe uzgodnienia handlowe dotyczące połączeń wzajemnych. W Umowie ustanowiono również ambitne ramy współpracy w zakresie energii ze źródeł odnawialnych i radzenia sobie ze **zmianą klimatu** (w tym postanowienie powodujące zawieszenie umowy w przypadku naruszenia przez którąkolwiek ze stron jej zobowiązań wynikających z porozumienia klimatycznego z Paryża). Odseparowaną umową uregulowano szeroko zakrojoną współpracę w zakresie bezpiecznego i pokojowego wykorzystania energii **jądrowej**.

W Umowie dokonano nowych ustaleń dotyczących wspólnego zarządzania ponad 100 wspólnymi stadami **ryb** w wodach UE i Zjednoczonego Królestwa. Zgodnie z Umową unijne statki rybackie utrzymają dotychczasowy dostęp do wód Zjednoczonego Królestwa przez okres przejściowy wynoszący 5,5 roku, przy czym kwoty połowowe UE w wodach Zjednoczonego Królestwa będą zmniejszać się z biegiem czasu w sposób stopniowy i zapewniający zachowanie równowagi. W późniejszym okresie UE i Zjednoczone Królestwo będą przeprowadzać coroczne konsultacje w celu uzgodnienia uprawnień do połowów z myślą o zrównoważonym zarządzaniu rybołówstwem i zasobami morskimi przy jednoczesnym utrzymaniu aktywności i możliwości zarobkowania społeczności rybackich, które są zależne od tych wód i zasobów.

W Umowie przewidziano dalsze uczestnictwo Zjednoczonego Królestwa w **unijnych programach finansowania** służących wzajemnym korzyściom w dziedzinie badań naukowych i innowacji oraz przestrzeni kosmicznej. Programami tymi są: Horyzont Europa, program badawczo-szkoleniowy Euratomu, eksperymentalny reaktor termojądrowy ITER, Copernicus, jak również dostęp do usług UE w zakresie obserwacji i śledzenia satelitarnego (SST).

Umowa zawiera szereg środków **koordynacji zabezpieczenia społecznego** mających na celu ochronę uprawnień obywateli UE tymczasowo przebywających w Zjednoczonym Królestwie, pracujących tam lub przemieszczających się do Zjednoczonego Królestwa oraz obywateli Zjednoczonego Królestwa tymczasowo przebywających w UE, pracujących w UE lub przemieszczających się do UE po 1 stycznia 2021 r. Uwzględniono szeroki zakres świadczeń, w tym świadczenia emerytalne i przysługujące członkom rodziny osoby zmarłej, świadczenia zdrowotne (np. europejska karta ubezpieczenia zdrowotnego), świadczenia przedemerytalne, świadczenia macierzyńskie/ojcowskie związane z narodzinami dziecka i świadczenia związane z wypadkiem przy pracy.

Nowe ramy bezpieczeństwa obywateli

Nawet jeżeli Zjednoczone Królestwo zdecydowało się opuścić Unię Europejską i zostać państwem trzecim, leżącym poza strefą współpracy Schengen, co wyklucza je z unijnej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, zapewnienie bezpieczeństwa obywateli UE i Zjednoczonego Królestwa przed wspólnymi i zmieniającymi się zagrożeniami, takimi jak przestępczość transgraniczna i terroryzm, pozostaje wspólnym priorytetem stron.

W tym kontekście UE i Zjednoczone Królestwo postanowiły ustanowić **nowe ramy współpracy organów ścigania i wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych**, umożliwiające ścisłą współpracę między krajowymi organami policyjnymi i sądowymi oraz szybką wymianę istotnych danych.

Ścisłej i kompleksowej współpracy policyjnej i sądowej z dowolnym państwem trzecim muszą towarzyszyć solidne i trwałe gwarancje w zakresie **ochrony praw człowieka i podstawowych wolności jednostek**. W Umowie zobowiązano zatem UE, jej państwa członkowskie i Zjednoczone Królestwo do dalszej ochrony praw podstawowych, takich jak prawa przewidziane w europejskiej konwencji praw człowieka (EKPC), oraz nadawania im skuteczności na szczeblu wewnętrznym. W przypadku nieprzebrzegania tych praw przez Zjednoczone Królestwo UE będzie mogła zawiesić współpracę organów ścigania i wymiarów sprawiedliwości. W Umowie przewidziano również zobowiązanie UE i Zjednoczonego Królestwa do utrzymania wysokiego poziomu standardów ochrony danych osobowych. Potwierdzeniem będą decyzje stwierdzające odpowiedni stopień ochrony, wydawane jednostronnie przez każdą ze stron.

Dla nowoczesnych służb ścigania walczących z poważną przestępczością międzynarodową, terroryzmem i cyberprzestępczością coraz większe znaczenie ma skuteczna i szybka **wymiana i analiza danych**. Zjednoczone Królestwo nie będzie już jednak miało bezpośredniego dostępu w czasie rzeczywistym do szczególnie chronionych baz danych UE, które wspierają unijną przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, ponieważ z danych tych mogą korzystać jedynie państwa członkowskie i bardzo ściśle stowarzyszone kraje akceptujące wszystkie odnośne zobowiązania. W Umowie między UE a Zjednoczonym Królestwem zawarto jednak ambitne ustalenia umożliwiające terminową, skuteczną, sprawną i wzajemną wymianę danych pasażerów lotniczych (znanych jako dane dotyczące przelotu pasażera czy też dane PNR), danych z rejestrów karnych, jak również DNA, odcisków palców oraz danych rejestracyjnych pojazdów („danych Prüm”).

Umowa między UE a Zjednoczonym Królestwem umożliwi skuteczną współpracę między tym państwem a **Europolem i Eurojustem**, która będzie odbywać się zgodnie z przewidzianymi w prawie Unii zasadami dotyczącymi państw trzecich. Pomoże to zapewnić dużą zdolność do radzenia sobie z poważną przestępczością transgraniczną.

Umowa między UE a Zjednoczonym Królestwem umożliwi ścisłą współpracę policji i organów sądowych UE i Zjednoczonego Królestwa, chociażby poprzez umożliwienie sprawnego **wydawania przestępców**, co pozwoli uniknąć długotrwałych procedur ekstradycji dzięki usprawnionym procedurom, ścisłym terminom, solidnym zabezpieczeniom, prawom procesowym i kontroli sądowej. Taki poziom współpracy nie występował wcześniej w przypadku żadnego państwa trzeciego spoza strefy Schengen. Zgodnie z Umową Zjednoczone Królestwo lub państwa członkowskie UE mogą jednak odmówić wydania osoby lub zwrócić się o dodatkowe zabezpieczenia w niektórych przypadkach, jeżeli sprawa dotyczy ich obywatela.

Umowa między UE a Zjednoczonym Królestwem przewiduje wreszcie współpracę w zakresie **zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu**.

Nowe ramy zarządzania między UE a Zjednoczonym Królestwem na rzecz trwałej współpracy

Umowa między UE a Zjednoczonym Królestwem, stanowiąca podstawę nowego partnerstwa między stronami w dziedzinie gospodarki i bezpieczeństwa wewnętrznego, zawiera rozdział dotyczący zarządzania, który zapewnia

jasność co do sposobu funkcjonowania Umowy i jej egzekwowania. Założenia ma on być elastyczny i dostosowywany do konkretnych potrzeb, które mogą pojawić się w różnych dziedzinach.

Ze względu na zakres i złożony charakter Umowy o handlu i współpracy między UE a Zjednoczonym Królestwem Unia Europejska nalegała na ustanowienie **jednolitych ram zarządzania** obejmujących całość Umowy. To jedyny sposób na zapewnienie pewności prawa przedsiębiorstwom, konsumentom i obywatelom, pozwalający jednocześnie uniknąć dodatkowej biurokracji związanej z wieloma równoległymi strukturami.

Realizację Umowy będzie nadzorować **Rada Partnerstwa**. Rada Partnerstwa złożona z przedstawicieli UE i Zjednoczonego Królestwa będzie zbierała się w różnych konfiguracjach w zależności od omawianej kwestii. Będzie ona stanowiła forum, na którym strony będą omawiać wszelkie ewentualne problemy, a jednocześnie będzie uprawniona do podejmowania wiążących decyzji za obopólną zgodą stron. Jej działania będą wspierały komitety specjalne i grupy robocze.

Jeżeli UE i Zjednoczone Królestwo nie zdołają wypracować rozwiązania sporu, możliwe jest utworzenie niezależnego trybunału arbitrażowego, który rozstrzygnie daną kwestię, wydając wiążące orzeczenie. Ten horyzontalny **mechanizm rozstrzygania sporów** obejmuje większość dziedzin Umowy, w tym równe warunki działania i rybotówstwo.

Towarzyszą mu wiarygodne i solidne **mechanizmy egzekwowania i mechanizmy ochronne**, w tym możliwość zawieszenia zobowiązań dotyczących dostępu do rynku, np. poprzez przywrócenie taryf celnych lub kontyngentów w danym sektorze. Każda ze stron będzie ponadto mogła wprowadzić retorsje krzyżowe, jeżeli druga strona nie zastosuje się do orzeczenia niezależnego trybunału arbitrażowego. Przykładowo, jeżeli jedna ze stron dopuści się naruszenia dotyczącego pewnego sektora gospodarki, druga strona będzie mogła wprowadzić środki retorsyjne dotyczące innych sektorów gospodarki. Istotne naruszenie zobowiązań określonych mianem „zasadniczych elementów” Umowy (przeciwdziałanie zmianie klimatu, poszanowanie wartości demokratycznych i praw podstawowych lub nierozprzestrzenianie broni) może skutkować zawieszeniem lub wypowiedzeniem całości lub części Umowy między UE a Zjednoczonym Królestwem.

Kontekst

W dniu **23 czerwca 2016 r.** w Zjednoczonym Królestwie przeprowadzono referendum, w którym większość głosujących opowiedziała się za wystąpieniem z Unii Europejskiej (51,9% głosów za wystąpieniem i 48,1% za pozostaniem). Po trzech latach negocjacji UE i Zjednoczone Królestwo uzgodniły treść umowy, w której określono warunki uporządkowanego wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii, zapewniając pewność prawa w ważnych dziedzinach, takich jak: ochrona praw obywateli, zapobieżenie „twardej” granicy na wyspie Irlandii oraz rozliczenie finansowe.

Umowa o wystąpieniu weszła w życie dnia **1 lutego 2020 r.**, a **Zjednoczone Królestwo przestało być członkiem Unii Europejskiej**. W umowie o wystąpieniu przewidziano jednak **okres przejściowy** trwający do dnia 31 grudnia 2020 r., w którym prawo Unii miało nadal zastosowanie do Zjednoczonego Królestwa i na jego terytorium. UE i Zjednoczone Królestwo wykorzystały ten okres utrzymywania *status quo* na wynegocjowanie partnerstwa na przyszłość.

Negocjacje po stronie UE prowadził **główny negocjator Komisji Europejskiej Michel Barnier** oraz Grupa Zadaniowa ds. Stosunków ze Zjednoczonym Królestwem (UKTF), działający na podstawie mandatu negocjacyjnego określonego przez Radę, przy wsparciu Parlamentu Europejskiego.

Przez cały okres negocjacji Komisja Europejska zapewniała wysoką **przejrzystość i otwartość procesu**, organizując regularne spotkania z **27 państwami członkowskimi UE, Parlamentem Europejskim i parlamentami narodowymi**, jak również z organami konsultacyjnymi Unii, **interesariuszami** i społeczeństwem obywatelskim, a także publikując wszystkie dokumenty istotne dla negocjacji na swojej stronie internetowej.

© Unia Europejska, 2020

Ponowne wykorzystanie tego dokumentu jest dozwolone pod warunkiem podania źródła i wskazania wszelkich zmian (Uznanie autorstwa 4.0 Międzynarodowa Licencja Publiczna Creative Commons). W przypadku wykorzystania lub zwielokrotnienia elementów, które nie należą do UE, konieczne może być uzyskanie pozwolenia bezpośrednio od uprawnionych.

Wszystkie ilustracje © Unia Europejska, o ile nie wskazano inaczej.

Print ISBN 978-92-76-27072-0 doi:10.2775/365965 KA-06-20-104-PL-C
PDF ISBN 978-92-76-27045-4 doi:10.2775/229409 KA-06-20-104-PL-N